

Recreatieontwikkelingen Bergse Heide te Bergen op Zoom

**Aanvullend advies voor richtlijnen voor het milieueffect-
rapport**

26 september 2006 / rapportnummer 1555-65

Aanvullend advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Recreatieontwikkelingen Bergse Heide te Bergen op Zoom

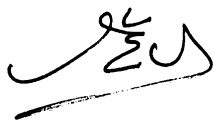
Aanvullend advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over Recreatieontwikkelingen Bergse Heide te Bergen op Zoom,

uitgebracht aan de Gemeenteraad van Bergen op Zoom door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

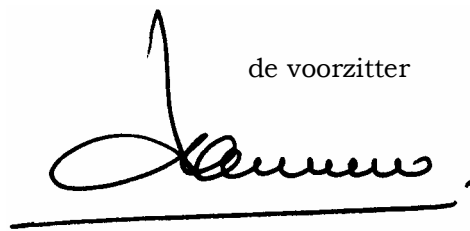
Recreatieontwikkelingen Bergse Heide te Bergen op Zoom,

de secretaris

drs. M. van Eck

de voorzitter

drs. H.G. Ouwerkerk

Utrecht, 26 september 2006

commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeenteraad
van Bergen op Zoom
Postbus 35
4600 AA Bergen op Zoom

uw kenmerk
U06-014558

Uw brief
27 juli 2006

ons kenmerk
1555-65/vE/gl

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER

Doorkiesnummer
(030) 234 76 25

Utrecht,
26 september 2006

Geachte Raad,

Met bovengenoemde brief is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld een aanvullend advies voor richtlijnen uit te brengen voor het milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het recreatiegebied Bergse Heide.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

Op 30 juni 2005 heeft een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r., verder aangeduid als *de Commissie*, reeds een Advies voor richtlijnen uitgebracht over dit project. Op 24 november 2005 heeft uw Raad dit advies als Richtlijnen voor het op te stellen MER vastgesteld.

Op 27 juli 2006 heeft u de Commissie per brief laten weten dat het voornemen is gewijzigd. In verband hiermee heeft op 31 juli 2006 gedurende zes weken een Aanvullende startnotitie m.e.r. Bergse Heide ter inzage gelegen. De openbare kennisgevingen zijn gepubliceerd in de Staatscourant en de Bergse Bode.

In deze brief geeft de Commissie aanvullende richtlijnen voor het op te stellen MER. Deze Aanvullende richtlijnen moeten worden gelezen in samenhang met het eerdere advies. De nieuwe binnengekomen inspraakreacties zijn, voor zover relevant, in dit aanvullende advies voor richtlijnen verwerkt.

Ecologische hoofdstructuur en leefgebied kwetsbare soorten

In de oorspronkelijke startnotitie werden enkele holes van de golfbaan gepland in bosgebied dat behoort tot de ecologische hoofdstructuur. Daarom werd in het richtlijnenadvies gevraagd om in het kader van het meest milieuvriendelijke alternatief een golfbaanontwerp te presenteren dat de ecologische hoofdstructuur ontziet. In het bijgestelde voornemen verandert de begrenzing van het plangebied en komt de nieuwe golfbaan

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

buiten de ecologische hoofdstructuur te liggen. Daardoor vervallen de passages in het advies die betrekking hadden op het 'locatiealternatief' voor de golfbaan.

De Commissie wijst er echter wel op dat bij de nu voorgestelde voorgenomen activiteit nog steeds een risico aanwezig is van aantasting van de ecologische hoofdstructuur.

- Allereerst kan er sprake zijn van direct ruimtebeslag van de overige activiteiten, zoals de aanleg en inrichting van de dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen. De effecten van de zogenoemde 'gespreide' en 'geconcentreerde' variant zullen op dit punt zeker verschillen.
- De fun- en shortgolfbanen met de daarbij horende horeca zijn nieuwe elementen in de aanvullende startnotitie. Deze zijn volgens de aanvullende startnotitie gepland in de open enclave in het bosgebied. Het exacte ruimtegebruik van deze voorzieningen en de inpassing in relatie tot de begrenzing van de ecologische hoofdstructuur staan niet in de aanvullende startnotitie. Dit zal in het MER duidelijk moeten worden aangegeven, inclusief de bijbehorende ontsluitingswegen en parkeervoorzieningen. Nagegaan moet worden of er ook bij deze voorzieningen een alternatief mogelijk is dat de ecologische hoofdstructuur ontziet. Verder is informatie nodig over de verwachte bezoekersaantallen (topdagbezoek en een maatgevende dag) en de vervoerswijze.
- Tot slot kan sprake zijn van zogenoemde 'externe werking' van alle onderdelen van de voorgenomen activiteit met name door licht, geluid en verkeer.

Dat alles betekent dat het risico op aantasting van de ecologische hoofdstructuur in het MER nog steeds expliciet aan de orde moet komen conform de aanbevelingen in het oorspronkelijke richtlijnenadvies.

Ook moet worden aangegeven hoe de nieuwe voorgenomen activiteit strookt met de bescherming van de "leefgebieden voor kwetsbare soorten" die in het plangebied liggen. Deze aandachtspunten komen ook uit de inspraakreacties naar voren.

Verkeer

Uit de aanvullende startnotitie blijkt verder dat de gedachte van de centrale poort als toegang tot de recreatieve activiteiten op onderdelen wordt losgelaten. Ten gevolge daarvan moet in het MER aanvullend aan de orde komen:

- wat dat betekent voor de verkeersintensiteiten naar en door het gebied waar de nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden, met bijzondere aandacht voor de ontsluitingsroute van de 18-holes golfbaan via de Heerlese Baan;
- wat de omvang is van de benodigde parkeergelegenheid bij de verschillende onderdelen van het voornemen (situering en omvang per locatie).

Daarbij moet, waar nodig, onderscheid worden gemaakt tussen de twee te beschouwen varianten voor verblijfsrecreatie.

27 holes

In de aanvullende startnotitie staat dat de golfbaan op termijn kan worden uitgebreid naar een 27 hole golfbaan. Het verdient aanbeveling dat die eindsituatie en de effecten van de uitbreiding ook in het MER aan de orde komen, bijvoorbeeld in de vorm van een toekomstscenario. Ga na of het mogelijk is de ecologische verbindingzone langs de Kraggeloop evenals de beoogde waterberging in het baanontwerp te integreren. (Het Waterschap vraagt in diens inspraakreactie om deze informatie.) Geef aan in hoeverre bemesting en eventueel gebruik van bestrijdingsmiddelen van invloed kunnen zijn op de te ontwikkelen natte natuur langs de Kraggeloop (beekvissen, herpetofauna). Wanneer integratie met natuurontwikkeling en waterberging niet mogelijk is, zullen alternatieve oplossingsrichtingen moeten worden aangegeven.

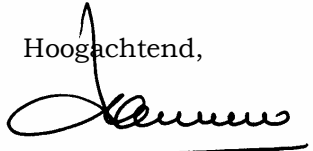
De uitgebreidheid van de behandeling van de golfbaanuitbreiding hangt vanzelfsprekend af van de vraag of, en de wijze waarop deze verdere uitbreiding in het bestemmingsplan wordt vastgelegd.

Nieuwe begrenzing van het plangebied

De verkleining van het plangebied in zuidelijke richting laat onverlet dat in het MER een korte motivering dient te komen van de keuze om dit gebied in dit stadium buiten het plangebied te houden, zie §3.2 van de oorspronkelijke adviesrichtlijnen en de (nieuwe) inspraakreactie van de Brabantse Milieufederatie.

De Commissie adviseert deze aanvullende richtlijnen aan de eerdere vastgestelde richtlijnen toe te voegen. Zij hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de aanvullende richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag (opnieuw) de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

---

drs. H.G. Ouwerkerk
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Recreatieontwikkelingen Bergse Heide

BIJLAGEN

bij het Aanvullend advies voor richtlijnen voor het
milieueffectrapport Recreatieontwikkelingen
Bergse Heide te Bergen op Zoom

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 27 juli 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

 <p>Gemeente Bergen op Zoom</p>	 <p>Commissie voor de milieueffectrapportage</p>		
Commissie voor de milieueffectrapportage Postbus 2345 3500 GH UTRECHT	ingekomen : 28 JULI 2006 nummer dossier 1555-39/m 41 kopie naar :		
Uw kenmerk Uw brief d.d. Onderwerp	Ons kenmerk Beh. door Afdeling	M Braat Beleidsatelier afdeling BRV	Datum Doorkiesnr. Bijlage(n)
		406-014558	27 JULI 2006
	Startnotitie MER 'de Bergse Heide'		7542 3

Geachte dames en heren,

Bijgaand treft u de aanvullende startnotitie MER aan ten behoeve van de ontwikkelingen in de Bergse Heide te Bergen op Zoom. Ter informatie vindt u in de bijlage eveneens de eerst startnotitie MER Bergse heide.

De openbare kennisgevingen als bedoeld in artikel 7.12 lid 4 van de Wet milieubeheer (WM) vinden respectievelijk op 27 juli en 30 juli plaats in de Staatscourant en de Bergse bode. De startnotitie ligt vanaf 31 juli gedurende zes weken ter inzage. Een kopie van de kennisgeving treft u aan in de bijlage.

Op grond van artikel 7.12 lid 1 van de WM stellen wij u hierbij in de gelegenheid om advies uit te brengen over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het milieueffectrapport.

Indien u nog vragen heeft naar aanleiding van deze brief dan kunt u contact opnemen met dhr. M. Braat telefonisch via 0164-277452 of via email M.J.C.Braat@bergenopzoom.nl.

542

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,
namens het college,

C.G. Jacobs
Hoofd afdeling Beleid, Ruimtelijke Ordening en VHV

Postbus 35
4600 AA Bergen op Zoom
Jacob Obrechtlaan 4
T (0164) 27 70 00
F (0164) 24 53 55
E stadskantoor@bergenopzoom.nl
I www.bergenopzoom.nl
B nv BNG rek. nr. 26.50.00.942

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de Aanvulling op de startnotitie in Staatscourant nr. 144 d.d. 27 juli 2006

Bekendmaking

Aanvullende startnotitie milieu effect rapportage Bergse heide

De individuele ontwikkelingen van de verschillende planonderdelen van het Masterplan de Bergse Heide hebben ertoe geleid dat het college van Burgemeesters en Wethouders nog geen definitieve MER heeft aangeboden aan haar gemeenteraad.

Als eerste stap in de MER-procedure is op 9 mei 2005 de startnotitie MER aangeboden aan de commissie MER en ter inzage gelegd. Het doel van een startnotitie MER is in de eerste plaats bekend te maken dat de gemeente voornemens is een bestemmingsplan op te stellen in combinatie met een MER-procedure. Daarnaast vormt de startnotitie de basis voor de inspraak en advisering door de commissie MER over de vast te stellen richtlijnen welke in het definitieve MER in acht genomen moeten worden. De door de commissie MER voorgestelde richtlijnen zijn door de gemeenteraad van Bergen op Zoom in haar vergadering van 24 oktober 2005 vastgesteld.

Als gevolg van nieuwe ontwikkelingen o.a. de gewijzigde situering, buiten het bosgebied, van de golfbaan, is

het noodzakelijk gebleken de eerder vastgestelde richtlijnen te herbeoordelen. In overleg met de commissie MER is er voor gekozen een aanvullende startnotitie MER op te stellen welke hierbij ter inzage wordt gelegd en ter advisering wordt aangeboden aan de commissie MER.

Naar aanleiding van de op de aanvullende Startnotitie MER ingekomen reacties en het nieuwe, (aanvullende) advies van de Commissie MER zullen de richtlijnen indien noodzakelijk herzien worden en opnieuw ter vaststelling worden aangeboden aan de gemeenteraad. Conform deze richtlijnen zal vervolgens het MER worden afgerond opdat het aangeboden kan worden aan de gemeenteraad. Na aanvaarding zal het MER vervolgens worden toegezonden aan de MER-commissie en haar adviseurs. Het MER zal vervolgens opnieuw ter inzage worden gelegd en er zal een inspraakavond gehouden worden.

Vanaf 31 juli 2006 zal de aanvullende Startnotitie MER gedurende 6 weken ter inzage komen te liggen in de leeshoek van het Stadskantoor. Gedurende deze periode kan schriftelijk op het stuk worden gereageerd. Schriftelijke reacties dienen te worden verzonden ter attentie van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen op Zoom.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen op Zoom

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Bergen op Zoom

Besluit: bestemmingsplanwijziging

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C10.1

Activiteit: versterking van de toeristische en ecologische waarde van het gebied Bergse Heide door kwaliteitsverbetering en uitbreiding van bestaande verblijfsrecreatieve voorzieningen, de aanleg van een 18-holes golfbaan, de realisering van kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen zoals een speelbos, informatiecentrum, fiets- en wandelpaden, de realisering van nieuwe natuur- en landschapselementen, de verbinding van geïsoleerd liggende biotopen, de versterking van bestaande natuur en de realisering van een nieuw landgoed.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 8 mei 2005

richtlijnenadvies uitgebracht: 30 juni 2005

richtlijnen vastgesteld: oktober 2005

kennisgeving aanvulling op de startnotitie: 27 juli 2006

aanvullend richtlijnenadvies uitgebracht: 26 september 2006

Bijzonderheden: In het richtlijnenadvies heeft de Commissie de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport aangemerkt:

- een heldere motivatie van de omvang en de begrenzing van het plangebied en een concretisering van de doelen voor recreatie en natuurontwikkeling;
- een goed onderbouwd inrichtingsprogramma met concrete ruimtelijke informatie over gebruiksfuncties en mogelijke alternatieven;
- toelichting op de inpassing van verschillende inrichtingsalternatieven in het beleidskader en de doelstelling;
- een meest milieuvriendelijk alternatief waarin minimalisatie van grondgebruik binnen de ecologische hoofdstructuur wordt onderzocht;
- beschrijving en beoordeling van de directe en indirecte effecten van de verschillende alternatieven op natuur (versnippering, verdroging, verstoring), landschap en water;
- een zelfstandig leesbare samenvatting, die duidelijk is voor bestuurders, burgers en andere betrokkenen.

In de aanvullende startnotitie staat dat de golfbaan buiten de EHS komt te liggen. Ook is de begrenzing van het plangebied veranderd. Dat was aanleiding om een aanvullende startnotitie uit te brengen. Aan de hoofdlijnen van het advies verandert daardoor echter niet veel.

Samenstelling van de werkgroep:

drs.ir. B.A.H.V. Brorens

ir. K.A.A. van der Spek

ir. H. Otte

drs. H.G. Ouwerkerk (voorzitter)

ing. R.L. Vogel

Secretaris van de werkgroep:

drs. B.C. Rademaker (richtlijnen), drs. M. van Eck (aanvulling richtlijnen)

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20060817	Vereniging voor Natuur- en Milieu-educatie IVN Groene Zoom	Bergen op Zoom	20060905
2.	20060830	Vereniging Heerlesebaan i.o.	Bergen op Zoom	20060905
3.	20060908	Brabantse Milieufederatie	Tilburg	20060912
4.	20060906	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), directie Regionale Zaken	Eindhoven	20060912
5.	20060911	Waterschap Brabantse Delta	Breda	20060918

Aanvullend advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Recreatieontwikkelingen Bergse Heide te Bergen op Zoom

De gemeente Bergen op Zoom wil de toeristische en ecologische waarde van het gebied Bergse Heide verhogen door kwaliteitsverbetering en uitbreiding van bestaande recreatieve voorzieningen, waaronder de aanleg van een golfbaan. Ook het verbeteren van de landschappelijke en natuurkwaliteit behoort tot de doelstellingen voor het gebied.

Ten behoeve van het besluit over een bestemmingsplanwijziging wordt een milieueffectrapport opgesteld.

ISBN-10: 90-421-1935-7

ISBN-13: 978-90-421-1935-2